

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Artymiuk (przewodniczący)
SSN Marek Pietruszyński
SSN Barbara Skoczowska (sprawozdawca)

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 22 października 2024 r.,
w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w sprawie **O.C.**

uznanego za winnego popełnienia wykroczenia z art. 94 § 1 k.w.,
kasacji wniesionej przez Prokuratora Generalnego na korzyść obwinionego
od wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Oławie z dnia 22 stycznia 2024 r.,
sygn. akt II W 648/23,

**uchyla zaskarżony wyrok nakazowy i przekazuje sprawę
Sądowi Rejonowemu w Oławie do ponownego rozpoznania.**

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Oławie wyrokiem nakazowym z dnia 22 stycznia 2024 r.,
sygn. akt II W 648/23, uznał obwinionego O.C. za winnego tego, że:

„w dniu 24 września 2023 r., około godz. 08:50 w miejscowości N., na ul. W. prowadził pojazd mechaniczny marki M. o nr rej. [...] po drodze publicznej, nie posiadając uprawnień do kierowania pojazdami w postaci polskiego prawa jazdy, albowiem nie dopełnił obowiązku wymiany prawa jazdy na polskie”,

tj. wykroczenia z art. 94 § 1 k.w., za które wymierzył mu karę grzywny w wysokości 1500 zł (pkt I).

Ponadto Sąd na podstawie art. 94 § 3 k.w. orzekł wobec obwinionego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 6 miesięcy (pkt II).

Wyrok nakazowy nie został zaskarżony przez strony, a w konsekwencji uprawomocnił się w dniu 1 marca 2024 r.

Kasację od powyższego wyroku nakazowego wniósł Prokurator Generalny zaskarżając go w całości na korzyść obwinionego, zarzucając:

„rażące i mające istotny wpływ na treść wyroku naruszenie przepisu prawa procesowego, a mianowicie art. 93 § 2 k.p.w., poprzez nieuzasadnione przyjęcie, że występują przesłanki do rozpoznania sprawy obwinionego w postępowaniu nakazowym, skutkiem czego O.C. został uznany za winnego i ukarany za popełnienie w dniu 24 września 2023 r. wykroczenia kwalifikowanego z art. 94 § 1 k.w. polegającego na prowadzeniu pojazdu mechanicznego bez wymaganych do tego uprawnień w postaci polskiego prawa jazdy, albowiem nie dopełnił obowiązku wymiany prawa jazdy na polskie, podczas gdy okoliczności popełnienia zarzucanego obwinionemu czynu i jego wina, w świetle całokształtu zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego budziły wątpliwości, ponieważ z załączonych do wniosku o ukaranie materiałów wynika, że obwiniony posiadał prawo jazdy wydane w Ukrainie, gdzie stosownie do przepisów art. 14 i 14a ustawy z dnia 23 marca 2022 r. o *szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium Ukrainy* (Dz. U. z 2022 r. poz. 684 z dnia 26 marca 2022 r. z późn. zm.) w okresach od 24 lutego 2022 r. do 31 grudnia 2022 r. oraz od 1 stycznia 2023 r. do 31 grudnia 2023 r. przepisu art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami - nakładającego obowiązek wymiany zagranicznego prawa jazdy na polskie - nie stosuje się do obywateli Ukrainy także w sytuacji, kiedy

upłynął termin ważności prawa jazdy, a tym samym w związku z przedłużeniem ważności na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej prawa jazdy wydanego przez właściwy organ administracji Ukrainy, takie prawo jazdy stwierdzało posiadanie uprawnień do kierowania pojazdami, w konsekwencji czego zastosowanie trybu nakazowego było niedopuszczalne”.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie wyroku nakazowego Sądu Rejonowego w Oławie i przekazanie sprawy temu Sądowi do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja okazała się oczywiście zasadna, w związku z czym należało ją uwzględnić w trybie opisanym w art. 535 § 5 k.p.k.

Zgodnie z art. 93 § 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia orzekanie w postępowaniu nakazowym może nastąpić, jeżeli okoliczności czynu i wina obwinionego nie budzą wątpliwości. Chodzi zatem o przypadki oczywiste, tj., gdy zebrany materiał dowodowy jest tak jednoznaczny, że nie nasuwa żadnych zastrzeżeń w zakresie tak zasadniczych kwestii jak realizacja przez obwinionego wszystkich znamion określonych w konkretnym przepisie typizującym dane wykroczenie, jak również wyczerpanie pozostałych warunków odpowiedzialności (zob. np. wyrok SN z dnia 7 lutego 2024 r., sygn. akt V KK 524/23).

W przedmiotowej sprawie kwestia realizacji przez obwinionego O.C. znamion wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. nie była bynajmniej oczywista. W dacie popełnienia przypisanego obwinionemu wykroczenia, tj. w dniu 24 września 2023 r., obowiązywała ustawa z dnia 23 marca 2022 r. *o szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy*, zmieniona ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. *o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 185 z późn. zm.). Na mocy art. 14a tej ustawy przedłużono ważność na terytorium RP prawa jazdy wydanego przez organ administracji Ukrainy do 31 grudnia 2023 r. Ponadto w tym okresie za ważne należało uznać także prawa jazdy wydane przez właściwe organy administracji Ukrainy,

których termin ważności upłynął (zob. wyrok SN z dnia 18 stycznia 2024 r., sygn. akt III KK 551/23).

Tymczasem, jak trafnie podniósł skarżący, Sąd przypisując w sprawie znamiona wykroczenia nie uwzględnił tego, że obwiniony posiadał prawo jazdy wydane przez właściwy organ administracji Ukrainy i okazał je podczas kontroli drogowej w dniu 24 września 2023 r. (k. 1, 9, 13 akt). Sąd był zatem zobowiązany do weryfikacji tego, czy w czasie popełnienia czynu obwiniony mógł się nim posługiwać na terytorium Polski, mając na względzie cytowany wyżej art. 14a ustawy z dnia 23 marca 2022 r. *o szczególnych regulacjach w zakresie transportu i gospodarki morskiej w związku z konfliktem zbrojnym na terenie Ukrainy*, zmieniona ustawą z dnia 13 stycznia 2023 r. *o zmianie ustawy o pomocy obywatelom Ukrainy w związku z konfliktem zbrojnym na terytorium tego państwa oraz niektórych innych ustaw*. Ocena zachowania obwinionego dokonana z uwzględnieniem tych przepisów doprowadziłaby do odmiennych rezultatów. Z treści wskazanych przepisów wynika bowiem jednoznacznie, że pomimo obowiązku wymiany prawa jazdy na polskie w terminie 6 miesięcy od rozpoczęcia stałego lub czasowego pobytu w Polsce (art. 5 ust. 4 ustawy z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami), tj. do dnia 23 października 2021 r. w przypadku obwinionego (k. 5), do dnia 31 grudnia 2023 r. ukraińskie prawo jazdy należało uznać za ważne.

Podsumowując, nieuzasadnione było skorzystanie przez Sąd z trybu przewidzianego art. 93 § 2 Kodeksu postępowania w sprawach o wykroczenia. Ponownie rozpoznając sprawę Sąd weźmie pod uwagę treść wszystkich wskazanych wyżej przepisów, a następnie ustali kwestię realizacji znamion wykroczenia z art. 94 § 1 k.w. zarzucanego obwinionemu.

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak na wstępie.

Marek Pietruszyński Tomasz Artymiuk Barbara Skoczowska

WB.

[ms]

